

LEON ROOKE

BALA BIJELE TKANINE

Muškarac je došao našom ulicom noseći golemu balu tkanine na svojim leđima. Rekao je da je s Istoka. Rekao je da će svatko, tko bude uživao u toj tkanini, upoznati pravu sreću. Nevinost bez razočaranja, rekao je, ako se ta osoba pokaže toga dostojna. Moja je supruga opipavala njegovu tkaninu, misleći na nove zastore. Dobro je kakvoće, reče ona. Lijepo platno, nježnog, lakog tkanja i posve sigurno niste mogli prigovoriti boji.

„Pošto je?“ upita ona.

„Prije nego vam odgovorim,“ reče muškarac, „morate mi po istini reći jeste li ikad patili.“

„Oh, patila sam“, reče ona. „Patila sam svaki dan svojeg prirodnog života.“

Stajao sam prijeko uz šupu za alat i smijao se. Moja je supruga pravi šaljivdžija, ništa ne voli toliko kao nekoga zezati. Doživjela je nevolja, tu i tamo kakvu nezgodu, ali ništa što bih nazvao pravom patnjom. Upozoravam vas, ne govorim u njezino ime. Ne bih htio da pomislite kako govorim u nečije ime.

Taj muškarac s balom platna, ipak, očito nije imao smisla za zaštitni znak moje supruge — za njezinu duhovitost. Ni najmanji smiješak nije iz njega izvukla. Držao je tkaninu uredno u ravnoteži na ramenima, malko se zaljuljao pod težinom i ma kako dugo da ju je nosio, gledao je oštro i ravno u moju suprugu sve vrijeme dok se ona s njim šalila, kao da se nadao da će prozrijeti u njezinu dušu. Oči su mu bile tamne, zamišljene i nekako upale. Ni žena ni ja nikad prije nismo vidjeli takvu osobu.

„Da,“ reče on, „ali kakvu patnju?“

„Goru nego što se podnijeti može, kažem vam“, reče moja supruga. „Ali zašto pitate? Sviđa mi se vaša tkanina i, ako je cijena u redu, kanim je kupiti.“

„Moju tkaninu možete kupiti samo ljubavlju“, reče on.

Taj smo tren počeli shvaćati da je pomalo čudan. Nije nalikovao nikome koga smo dosad vidjeli i nije bio iz okolice. Došao je iz mjesta za koje nikad nismo čuli i, ako je to na Istoku, ili gdje god da je, neka mu je sretan put.

„Ljubavlju?“ reče ona. „Ljubav? Ima puno vrsta ljubavi, gospodine. O kakvoj ljubavi vi govorite?“

Okrenula je glavu prema meni, zakolutala očima, kao da hoće reći da ako misli na strasnu ljubav, onda prvo mora nešto poduzeti sa mnom. Morat će prvo sa mnom raščistiti stvar. To mu je rekla, s onim vragolastim pogledom.

Spustio sam vile i prišuljao se. Volio sam gledati kako moja žena izlazi na kraj u teškim situacijama. Nisam ništa htio propustiti. Moj je život s tom ženom bio prepun neobičnosti. Neobičnih okolnosti, kako ih ona zove. Kad god

bi nekamo otišla bez mene, bilo na dan, sat ili pet minuta, vratila bi se s kolosalnim pričama o onome što je vidjela, čula ili o onome što joj se dogodilo. Vratila bi se s pričama o tim neobičnim okolnostima, tim malim pustolovinama u kojima su toliki ljudi uradili izvanredne stvari ili se ponašali tako nevjerojatno ili pak sasvim ludo. No, ovaj je put bilo posebno to što nam je priča došla u posjet. Nikamo nije morala otići da bi pronašla priču.

„Pridrži ovo“, reče mi supruga. I stavi mi korito s rubljem u ruke, te se vrati vješanju mokrog rublja na konopac, jer to je bila radila kad se taj muškarac s balom tkanine odvažio ući u naše dvorište.

„Ljubav“, kaže mu. „Recite mi kakvu vrstu trebam da bih kupila tu tkaninu. Imam dobar sluh i slušam vas.“

Muškarac je gledao kako drži kvačice u ustima, kako protresa široku platu i vješa je. Gledao ju je kako je objesila dvije takve plakte, pa još gomilu ručnika i kako je svoja usta ponovno napunila kvačicama prije nego što je on progovorio. Izgledao je kao najnesretniji čovjek na svijetu. U sebi nije imao nimalo radosti. Pitao sam se zašto nije spustio tu tešku balu tkanine i zašto se nije pomaknuo u hlad. Sunce je ubojito pržilo u tom dvorištu. Bojao sam se da će se onesvijestiti.

„Običnu vrstu“, reče on. „Vašom običnom vrstom ljubavi kupit ćete tu tkaninu.“

Moja je supruga protresla svoje rublje i nasmijala se. Doista ju je uveseljavao. Dobro se zabavljala.

„Običnu?“ reče ona. „Nikad nisam upoznala običnu ljubav.“

Odmah je uskočio. U trenu se uzbudio.

„To je ona vrsta ljubavi kakva postoji među najbližim prijateljima,“ reče, „vrsta kakva može postojati između supruge i supruga ili roditelja i djece ili recimo ljubav kojom dječak voli svojeg psa. Ta vrsta ljubavi.“

„Shvaćam,“ reče ona, „sve te tri vrste ljubavi sam upoznala. Prošle godine u ovo doba imala sam i četvrtu ljubav, ali nestala je. Gore na cesti, uz visoko drveće, uništio ju je muškarac u kolima, čak ni stao nije.“

„To je bila vaša mačka“, reče on. „O mačkama ne znam puno.“

Spustio sam korito za rublje. Žena je pustila da joj ruke padnu. Pogledali smo ga, pitali smo se kako je znao za mačku. Tada sam se nasmijao, jer sam shvatio da mu je netko iz ulice vjerojatno rekao koliko moja žena tuguje za tom mačkom. Zakopala ju je u grob pod lozom i izrekla lijepo oproštajno slovo nad grobom. Silno joj je nedostajala ta mačka.

„Ali što ne valja s ljubavlju prema mačkama?“ upita ga. „Ili prema poljskim životinjama? Čudite me.“

Muškarac je premjestio svoj teret i jednu je cipelu utisnuo u zemlju. Gledao je prema obzoru. Izgledao je kao da je znao kako je rekao nešto što nije trebao.

Ona me maknula s puta. Htjela mu se primaknuti. Imala je još nešto za reći.

„Poslušajte me sad“, reče ona. „Voljela sam mnogo toga u svojem životu. Svu silu toga. Njega!“ reče (pokazujući na mene), „nju“ (pokazujući na našu kuću), „njih“ (pokazujući na cvjetne lijehe), „to“ (pokazujući na nebo), „one“ (pokazujući na šume), „nju“ (pokazujući na zemlju) — „gotovo sve! Ništa od toga nisam mrzila i prema malo tome bijah ravnodušna. Uključujući i mačke. Utuvite si to u glavu.“

Skupila je ruke i glasno se nasmijala, dajući do znanja da ne podnosi zamjerke, ali i da se ne šali uvijek.

Čudno je to da sam, dok sam je slušao, i ja isto osjetio. Nju, njih, to, one — sve je to lijepo. Nisam mogao zanijekati da je ljubav to što sam osjećao.

Čovjek s tkaninom okrenuo se svaki put kad bi ona pokazivala. Na tren, dva je oklijevao, ali se sabrao. Zapravo, iznenadilo me je da je bio malko ispred nje. Da je znao kamo će njezina ruka sljedeći put pokazati. Lice mu je odisalo neznatnim zadovoljstvom. I još se nešto događalo, nešto što nikad nisam vidio. Uzdignuo je lice prema suncu što prži. Bilo je veliko i narančasto, to sunce što žeže, ali on je zurio ravno u njega. Niti je zatreptao niti zaškiljio. Oči su mu bile širom otvorene.

Ludilo ili čudo, ne bih znao reći.

Iskoračio je na komad trave.

„Vjerujem da ste rekli istinu“, reče. „Koliko vam treba?“

Spustio je balu bijelog platna na travu i izvukao je sjajne škare iz svojeg stražnjeg džepa.

„Kladim se da je slijep“, prošaptao sam supruzi. „Kladim se da mu oči nisu prave.“

Supruga me ušutkala. Nije slušala. Bila je vrlo uzbuđena: baš kao kad se radi o neobičnim okolnostima. Nudio je besplatno tkaninu za ljubav, običnu ljubav i mislio je nastaviti sa smicalicom.

„Koliko?“

„Oh,“ reče ona, „možda osam metara. Možda deset. Ovisi o tome za koliko prozora, pa kakav zastor želim, pa s koliko nabora.“

„Mislite sami sašiti te zastore?“ upita on. Već je bio na koljenima, rastvarao je balu. Da bi je razmotao.

„Pa, naravno“, reče ona. „Ne znam tko bi mi drugi mogao sašiti zastore. Ne znam nikoga koga bih to zamolila.“

Kimnuo je, bez razmišljanja.

„U pravu ste“, reče nehajno. „Sam svoj majstor.“ Znojio se na suncu i bio je razbarušen, kao da je već dugo na putu. Cipele su mu imale velike rupe i mogli ste nazrijeti žuljave tabane, ali zračio je sada nekom veselošću. Kosa mu je padala preko očiju i zabacivao je tamne kovrče. Stekao sam dojam da je ponekad dugo hodao od kupca do kupca; da nije baš svaki dan nalazio razlog da se rastane od tkanine.

Odmotao je povelik dio. Bila je to doista prvoklasna roba, kad je pogledate tako rasprostrtu na travi.

„Tako je lijepa!“ reče moja supruga. „Tako mi Boga, mislim da je ljepša i od trave!“

„Lijepa je, da“ reče on. „Prvorazredna. Samo recite kad da se zaustavim“, nastavi. „Samo ciknite ju-hu.“

„Stanite malo“, reče ona. „Ne želim biti pohlepna. Ne želim da odmotate više nego što sebi možemo priuštiti.“

„Možete si priuštiti“, odvrati on.

Nastavio je odmotavati. Sad je već prošao uz kućni zdenac, tjerajući je brzo, premda se činilo da se bala nimalo ne smanjuje. Moja je supruga objema rukama pokrila usta. Jedan dio nje htio je otrčati u kuću i uzeti novčanik da bi mogla platiti; ali drugi dio htio je ostati i gledati tog čovjeka kako razmotava svoju lijepu tkaninu. Zujala je oko mene, sva uzbuđena.

„On to doista misli“, reče ona. „Doista želi da nam daruje tu tkaninu. Što ću učiniti?“

Zavrtio sam glavom. Tu je na svojem terenu. Bila je to onakva pustolovina kakva čini konstantu njezine naravi i nužna je za njezinu dobrobit.

„Dušo,“ reko, „to ti riješi.“

Sunce je žarko sjalo. Peklo je. Nije bilo vjetra, ali mogao sam čuti kako tkanina leprša. Djetao je negdje našao kolac i čuo sam ga kako kljuca. Nebo je bilo plavo poput mora. Drveće kao da se njihalo.

Bio je već stigao do prednjeg trijema, još odmotavajući. Iznenadilo nas je da se tako brzo mogao kretati.

„Ju-hu“, ciknu moja supruga. Nije to bilo više od cijuka, zvuka koji biste od sebe dali kad bi leptir sletio na vašu ruku.

„Čekajte“, reče on. „Jednu stvar. Jedno želim pitati. Sva ta priča o ljubavi, to vaše nju, njih, one, nešto mi je promaknuto.“

„Počujmo“, reče moja supruga. „Pitajte.“ Činilo mi se da je govorila u zanosu. Da je bila zbunjena, baš kao i ja.

„Vas dvoje nemate djece“, reče on. „Zašto? Živate tu na ovoj lijepoj farmi i nemate djece da vam ponesu ime. Zašto je to tako?“

To pitanje od njega nismo očekivali. Nekako je pomutilo svjetlo na dvorištu, a i naš vid. Kao da je neka divovska ptica lepetala između nas i sunca. Nesvjesno, plaho smo se jedno drugome približili. Napipali smo jedno drugome ruku. Zgledali smo se. Već nas dugo, dugo nitko iz naše ulice to nije pitao; nisu to već godinama pitali.

„Ne možemo ih imati“, rekosmo. Oboje istodobno. Učinilo mi se da se glas moje žene nekako isturio, a da je moj ostao negdje u grudima i kapnuo je kao da je kanio militi zemljom.

„Ne možemo ih imati“, rekosmo. Ovaj put je to zvučalo čisto, nesputano žalom. Zvučalo je onako kako smo to već odavno naučili izgovoriti.

„Oh“, reče on. „Shvaćam.“ Nešto je promrmljao. Lupnuo je nogom o tlo i uzšetao se malo amo-tamo. Djelovao je ljutito, premda ne na nas. „Nisi li to trebao znati?“ upita se. „Nisi li to trebao znati?“

Prokleo je jedanput, dvaput. Lupnuo o tlo. Nije mu bilo drago.

„Preboljeli smo to“, reče moja supruga. „To je iza nas.“

„Znam“, reče on. „Preboljeli ste tu malu nedaću.“

Nastavio je ponovno odmotavati balu, leđima okrenut suncu. Na koljenima je puzao i ravnao tkaninu. Znojio se i puhao. Već je bio prošao i prednji trijem i išao je sve do ruba od kojeg počinje rasti visoki korov.

„Otpribliže ovoliko, što mislite?“ upitao je.

Odmotao je nekih pedeset metara.

Moja supruga i ja lagano smo kimnuli glavom, nismo znali što bismo mislili.

„Recite nešto“, reče on. „Mogu vam dati više ako želite.“

„Rekla bih da ste nam dali previše“, odvrati moja supruga. „Rekla bih da toliko ne trebamo.“

„Nije važno“, reče on. „Danas sam darežljiv.“

Gurnuo je tkaninu prstima i odmotao još nekoliko metara. Odmatao bi i dalje da ga korov nije zaustavio. Stao je i gledao duž velikog odmotanog dijela.

„Izgleda poput duge bijele ceste, zar ne?“ reče.

„Tom cestom možete hodati i nikad vam se noge neće uprljati.“

Žena mi je stisnula ruku; upravo smo oboje to pomislili.

Cvek-cvek. Počeo je rezati. Škare su projurile tkaninom. Cvek-cvek. Bilo je očito da je tkaninu odrezao od svoje bale, a ipak se činilo kao da se bala nije smanjila. I moja je supruga to opazila.

„On ima tkanine za vječnost“, reče. „Mogao bi odmotavati tkaninu sve do Sudnjeg dana.“

Čovjek se nasmijao. Mi smo to šaptali, ali on nas je čak i ondje uz korov čuo. „Puno je Sudnjih dana“, reče on. „Na koji Sudnji dan mislite?“

Pomislih kako je on proživio više njih. Kako ih zna sa svih strana.

„Svježja je poput trave“, reče on. „Ljepša. Ne treba je zalijevati.“ Na to se zahihotao, okrenuvši obje ruke. Malo je zaplesao. „Možete sašiti spavaćicu od nje“, reče. „Nove plahte. Promijeniti cijelu spavaonicu.“

Moja je supruga iskrivila lice. Nije baš voljela s drugima razgovarati o spavaćicama.

Nevinost bez razočaranja, pomislih. Do toga smo došli.

Lijepo je zamotao raširenu tkaninu i darovao je mojoj supruzi. „Nadam se da vam se sviđa“, reče. „Još nema prigovora. Možda možete sašiti i lijepu haljinu. Možda i dvije, tri. Sašijte mu koju košulju. Mislim da ćete otkriti da tu ima puno tkanine.“

„Bože, kako je lagana“, reče ona.

„Nije ako je nosite tako dugo kao ja“, reče on. Iz džepa je izvukao plavi svileni rubac i obrisao je njime lice i vrat. Rukom je prošao kroz kosu i maknuo je unatrag. Pogledao je u nebo. Njegove tamne oči kao da su se malo razbistrile. Sad su djelovale manje mračne. „Vruće je,“ reče, „kad se ovako radi na suncu. Ali dan je lijep. Drago mi je da sam vas zatekao kod kuće.“

„Oh, pa mi smo uglavnom kod kuće“, odvrati moja supruga.

Na to sam se morao nasmijati. Moja supruga gotovo nikad nije kod kuće. Uvijek se naokolo skita, posjećuje ovog ili onog, nosi im svoje juhice, pekmeze, kruh.

„Nas dvoje — mi smo kućni ljudi.“

Opipavala je tkaninu i uzdisala nad njom. Prinijela bi je uz obraz i zatvorenih očiju odmarala bi se na njoj. Čovjek je svoju balu podignuo na leđa; bio je spreman poći. Gledao sam zatvorene kapke svoje supruge, blagi izgled koji je poprimila.

Zadrhtao sam, prestrašen što bi se moglo dogoditi ako ta tkanina ne valja.

„Čekajte,“ rekoh mu, „što nije u redu s tom tkaninom? Hoće li strunuti za tjedan dana? Sutra će neki drugi tuđinac pokucati na naša vrata i reći da mu dugujemo stotinu ili pet stotina dolara za tu tkaninu? Gospodine, ja vas ne razumijem“, rekoh.

Prije nije ni obraćao pozornost na mene; sad me pogledao srdito. „Tuđinac sam i tu ništa ne mogu“, reče on. „Budući da me nikad dosad niste vidjeli, ne mogu ni biti ništa drugo do tuđinac. Zar vi ne volite tuđince? Ne vjerujete im?“

Moja supruga uskoči. Lice joj se užarilo, kao da je pomislila da sam ga uvrijedio. „Volimo strance“, reče ona. „Pomogli smo mnogima. Ne, ne mogu reći da su naša vrata bila zatvorena ikomu. Stranci su dobrodošli u našu kuhinju baš kao i naši prijatelji.“

Nasmijao se ali svoj je mrki pogled zadržao za mene.

„Prema vašim pitanjima,“ reče, „vidim da se pitate nije li to kukavičje jaje. Ne, vaša odjeća neće strnuti. Neće se rasparati, izbljedjeti, ili izderati. Ova tkanina uopće ne zahtijeva održavanje. Ali zvuk srca pomaže. I blaga ćud. Nevinost bez razočaranja, kao što vam rekoh. I vaša će supruga, ako sama sašije zastore i sebi haljinu, otkriti daje to začudno podatna tkanina. Gotovo će sama od sebe sve napraviti. Ne, ne vjerujem da ćete ikada naći razloga da prigovorite kakvoći ove tkanine.“

Moja ju je supruga opet prinijela licu. Utonula je licem u nju.

„Bože,“ reče, „meka je! Miriši po svježini. Kao da mi netko pjeva pjesmu.“

Muškarac se nasmijao. „Ona jest meka“, reče. „Ali ne zna ni tona zapjevati i nikad nije ni znala.“

Začuo se pjev moje supruge. Pjevuckala je ispod glasa.

„To je najčudesnija tkanina na svijetu“, rekla je.

On je kimnuo. „Slažem se“, reče on. Tad se opet okrenuo prema meni. „Vaša je supruga zadovoljna“, rekao je. „Ali ako sumnjate, ako se bojite da će vam sutra netko zakucati na vrata i zatražiti stotinu ili pet stotina dolara, mogu vam napisati priznanicu. Napisat ću — SVE PLAĆENO.“

Natjerao me da se posramim. Oboje su me natjerali. „Ne, ne,“ rekoh, „ako je ona zadovoljna, onda sam i ja. A i polaskana je. Ne, oprostite. Bez uvrede.“

„Bez uvrede“, reče.

Ali oči su mu se zamutile. Zurio je na našu cestu i duž drveća i oči su mu lutale dok se nisu zaustavile na suncu. Zadržao je tako oči, ne trepćući, otvorene, buljio je u sunce. Razabirao sam crvene krugove kako se zrcale u njegovim očima.

„Ima jedna stvar“, reče.

Zadržao sam dah i osjetih da je i moja supruga zaustavila svoj. Kvaka? Kvaka, ipak nakon svega?

Čekali smo. Zagegao se. Izvukao je svoj rubac i ponovno obrisao lice. Gledao je u tlo.

„Ako ikad prestanete voljeti,“ reče, „izgubit ćete tu tkaninu i sve drugo. Probudit ćete se jednog jutra i više ništa neće biti na svojem mjestu. Sve će nestati i nećete znati gdje ste. Nećete znati što sa sobom. Poželjet ćete da se nikad niste rodili.“

Moja je supruga iskolačila oči.

Na neki nas je način začarao.

Abrakadabra, pomislih. Govori nam nekakve čarolije. Ipak osjetio sam da mi koža treperi; osjetio sam da sam se sav naježio.

„I to je sve?“ reče moja supruga. „To je jedina kvaka?“

On je slegnuo ramenima. „To je to“, reče. „Nije bogzna što, zar ne? Za par poput vas to nije nikakva prijetnja.“

Oči moje supruge se zamagliše; ovlažile su se.

„Čekajte“, reče ona. „Nemojte još otići. Pridrži to, dušo.“

Stavila je tkaninu u moje ruke. Požurila je prema zdencu, spustila vedro i podignula ga puno svježe vode.

„Evo“, reče, dok se vraćala s punim vedrom. „Evo dobrog gutljaja hladne vode. Na ovakvom vam danu to treba.“

Čovjek se napio vode. Držao je vedro objema rukama, vrhovima prstiju i ispio do dna, a zatim je rukom obrisao lice.

„Doista mi je to trebalo“, reče. „Vrlo ukusna voda. Hvala vam.“

„To je dobra voda,“ odvrati ona, „taj je zdenac ovdje stotinu godina. Mogli biste ostati i na večeri“, reče ona. „Približava se doba za večeru, a ja imam fino meso na štednjaku, ima ga i previše.“

„To je ljubazno od vas,“ odvrati on, „i ja sam vam zahvalan. Ali bit će bolje da krenem još za dana i vidim tko bi još u vašoj ulici mogao zatrebati ovu tkaninu.“

Moja supruga obično nije otvorena žena, ne u javnosti. Sigurno ne sa strancima. Zaprepastio sam se kad se podignula i poljubila ga ravno u usta, uz lijep zagrljaj.

„Ovo je isplata,“ rekla je, „kad naš novac nije dobar.“

Porumenio je, pokušavao je skriti zadovoljstvo. Činilo mi se da ga vrti oko malog prsta... ili je obrnuto.

„Ljubite kao žena“, reče on. „Kao netko tko zna čemu cjelov služi i ne može ga zaustaviti.“

Sad je bio red na mojoj supruzi da porumeni.

Primio sam je za ruku i spustio je na travu, jer činilo mi se da će uz još jedan ili dva poljupca odletjeti s njim.

Prešao je dvorištem, uz zdenac i otišao je istim putem kojim je i došao. Izišao je na cestu. Na zavoju se okrenuo i mahnuo nam.

„Pokušajte kod Hopkinsovih!“ poviknu moja supruga. „Ondje živi jedna debela žena s morem problema. Ona bi sigurno trebala tu tkaninu.“

Nasmijao se i ponovno mahnuo. I tada smo vidjeli njegovu glavu i balu bijele tkanine kako poskakuju uz korov dok se penjao i spuštao cestom. Potom smo ga izgubili iz vida.

„Niz cestu stanuje čovjek s konjima!“ viknu moja supruga. „Njega se pazite!“

Činilo se da čujemo neki zvuk, no je li bio njegov, ne možemo reći.

Supruga i ja stajali smo dugo u dvorištu, ja s vedrom u ruci gledajući nju, dok je ona svoj smotak tkanine držala u rukama, gledajući u smjeru u kojem je on nestao iz vida.

Zatim je sneno uzdahnula i ušla u kuću.

Ja sam otišao do hambara i pobrinuo se za stoku. Nahranio sam je. Govorio sam sa stokom. Govor sa životinjama me umirivao, a i one su to voljele. Pretvarale su se da gledaju u zid ili u pod dok su žvakale svoju krmu, ali znao sam da me slušaju. Vodili smo razgovor o neobičnim okolnostima. „Taj čovjek s tkaninom“, rekoh. „Možda mi vi možete reći što mislite o njemu.“

Pola sata poslije začuh svoju suprugu kako me uzbuđeno zove. Stajala je vani na stubištu s onim svojim nepovjerljivim pogledom.

„Završila sam“, rekla je. „Završila sam s prozorima. Devet prozora. Ne znam kako.“

Uputih se prema kući. Glas joj je podrhtavao. Lice joj je pocrvenjelo, lamatala je rukama. Zatim je dobila taj novi pogled.

„Čekaj!“ rekla je. „Ostani ondje. Daj mi deset minuta!“

I stuštila se natrag u kuću, zalupila vratima. Smijao sam se. Uvijek sam uživao u tome kako mi naređuje.

Spustio sam čabar za mlijeko pod kravu. Prije nego što sam je dotaknuo i izmuzao sve četiri sise, ona je već ponovno zvala.

„Dodi, pogledaj, dodi, oh, dodi pogledati!“

Stajala je na otvorenim vratima, ispred kuhinje. Iza nje sam, kroz prozore, mogao vidjeti prugu rumenog sunca kako je osvjetljavala drveće koje se njihalo. Ali nisam tamo gledao. Gledao sam u nju. Gledao, teško gutao i pokušavao se sjetiti kako tijelo proizvodi ljudski govor. Nikad nisam mislio o bijeloj boji kao o boji koju bi ona mogla nositi. Bijelo, to je nekako pobjeđuje. Nekako je čini neodređenom i inspire s nje ono što sam na njoj najviše volio. Ali sad je izgledala krasno. U svojoj me novoj haljini oborila s nogu. U grudima me stisnulo.

„Sviđa li ti se?“ upita.

Otrčao sam do nje. Bio sam uz nju, grlio je i podignuo je u zrak prije nego što se uopće imala priliku snaći. Nikad je nisam tako snažno stisnuo, niti ona mene.

Uistinu, to je bilo ono najčudnije. Bili smo toliko nevini kao da smo se jučer rodili.

„Pogledaj zastore“, prošapta ona. „Pogledaj nove plahte. Pogledaj što sam još sašila. Vidjet ćeš sve. Vidjet ćeš kako se naš dom promijenio.“

Naježio sam se iznutra. Bilo je nečeg svetog u tome. U tome i u nama i u tim sobama i u cijelom velikom svijetu. Nešto je zračilo. Kao kad morate svoje noge držati čvrsto uz pod inače ćete odlepršati.

„Da, to je to“, reče ona. „I ja se tako osjećam.“

Te noći, u postelji, pokušavali smo se domisliti kako je prošla Ella Mae koja stanuje niže niz cestu. Kako su uopće prošli drugi susjedi iz naše ulice.

„Ne brini se“, reče moja supruga. „On je ovdje bio sretne ruke. Gomila skromnih ljudi u ovom dijelu šume“.

„Gdje li je sada?“ pitasmo se.

„Kod koga će sljedećeg?“

„Odakle mu ta tkanina?“

„Tko je on?“

Nismo mogli zaspati jer smo o tome razmišljali.